

روان‌شناسی تربیتی

(با تأکید بر نکات کاربردی)

www.ketab.ir

مؤلف:

نرگس برزآبادی فراهانی

سرشناسه	: برزآبادی فراهانی، نرگس.
عنوان و نام پدیدآور	: روان‌شناسی تربیتی (با تأکید بر نکات کاربردی) / مولف نرگس برزآبادی فراهانی
مشخصات نشر	: تهران؛ کتاب آوا. ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۶۶-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: روان‌شناسی تربیتی / Educational psychology
موضوع	: انگیزش / Motivation (Psychology)
موضوع	: یادگیری / Learning
رده‌بندی ک. ر.	: ۱۳۹۷، ۹/ب/۵۱/۱۰ LB۱۰
رده‌بندی دیو	: ۳۷۰/۱۵
شماره کتابشناختی	: ۵۳۶، ۲۹۰

روان‌شناسی تربیتی (با تأکید بر نکات کاربردی)

مؤلف:	نرگس برزآبادی فراهانی
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۷
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۳۰۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۶۶-۷

نشانی مراکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، پست حقیقت، پلاک ۴، واحد ۴

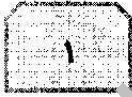
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۹۷۴۶۴۵ دوگانه: ۶۶۴۶۱۱۵۸

www.avabook.com Email: avabook_kazemi@yahoo.com

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه)، نبش کوچه فرمانداری
شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحانی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار
	
۱۵	کلیات، مفاهیم و اصول در روان‌شناسی تربیتی
۱۷	تعریف روان‌شناسی تربیتی
۱۸	شکل‌گیری روان‌شناسی تربیتی
۱۸	یادگیری چیست؟
۲۱	یادگیری و رشد
۲۱	آموزش و یادگیری
۲۳	اهمیت نظریه در روان‌شناسی تربیتی
۲۴	مفاهیم و اصول در روان‌شناسی تربیتی
۲۷	اصول اساسی نظریه‌های یادگیری
۲۸	مجموعه دانش حرفه‌ای معلمان
۳۲	گام‌های اساسی پژوهش در روان‌شناسی تربیتی
۲۹	۱- پژوهش توصیفی
۳۱	۲- پژوهش کیفی
۳۱	۳- پژوهش کمی
۳۱	۴- اقدام پژوهی
۳۳	خلاصه فصل

- رشد شناختی از دیدگاه پیاژه ۳۵
- مبانی رشد و تحول ۳۷
- نظریه پیاژه در تحول شناختی ۳۹
- نگاه پیاژه به انسان ۴۰
- مفاهیم اساسی نظریه پیاژه ۴۰
- مراحل تحول شناختی از دیدگاه پیاژه ۴۶
- کاربردن آموزشی نظریه رشد شناختی پیاژه: ۵۷
- نظریه‌های نوین و دیگر دیدگاه‌ها در تحول شناختی ۶۱
- خلاصه فصل ۶۳

- رشد شناختی از دیدگاه ویگوتسکی برونر ۶۵
- نظریه رشد شناختی ویگوتسکی ۶۷
- اهمیت فرهنگ و زمینه اجتماعی - تاریخی در تحول شناختی ۶۸
- نظریه ویگوتسکی در زمینه ابزارهای روان‌شناختی ۶۸
- کارکردهای نخستین و عالی ذهنی ۶۹
- منطقه تقریبی رشد ۷۲
- تکیه‌گاه‌سازی ۷۳
- مقایسه نظریه ویگوتسکی با نظریه پیاژه ۷۵
- نظریه یادگیری اکتشافی برونر ۷۶
- اکتشاف بی ساختار و هدایت شده ۷۸
- مراحل رشد شناختی از دیدگاه برونر ۷۸
- اصول اساسی نظریه برونر ۸۰
- مقایسه نظریه برونر با نظریه پیاژه و نظریه ویگوتسکی ۸۲
- خلاصه فصل ۸۳

۸۵	رشد اخلاقی و رشد اجتماعی
۸۷	مراحل رشد روانی - اجتماعی از نظر اریکسون
۹۷	انواع هویت
۹۹	رشد مفاهیم اخلاقی
۱۰۰	رفتار اخلاقی
۱۰۱	مراحل رشد اخلاقی از دیدگاه پیاژه
۱۰۴	نظریه رشد اخلاقی کوبرگ
۱۰۶	مراحل رشد اخلاقی رنولد نبرگ
۱۱۰	کاربردهای نظریه کلبرد، در کلاس درس
۱۱۱	نگرش جدید به رشد اخلاقی
۱۱۳	خلاصه فصل

۱۱۵	نظریه‌های یادگیری رفتاری
۱۱۷	نظریه‌های یادگیری
۱۱۸	نظریه شرطی‌سازی پاسخگر یا کلاسیک پاولف
۱۱۹	فرایند شرطی کردن رفتار پاسخگر
۱۲۱	شرطی شدن اجتنابی
۱۲۲	خاموش کردن رفتار پاسخگر
۱۲۳	بازگشت خودبه خودی
۱۲۴	تعمیم و تمیز محرک
۱۲۵	شرطی شدن در سطح بالاتر
۱۲۶	مقایسه تعمیم محرک و شرطی شدن در سطح بالاتر
۱۲۷	نظریه شرطی سازی وسیله ای (ابزاری) ثرندایک
۱۲۹	قوانین یادگیری ثرندایک قبل از ۱۹۳۰
۱۳۱	سایر قوانین یادگیری از نظر ثرندایک

۱۳۳	نرندایک پس از ۱۹۳۰
۱۳۵	نظریه شرطی سازی کنشگر اسکینر
۱۳۷	مفاهیم اساسی نظریه اسکینر
۱۳۷	رفتار پاسخگر و رفتار کنشگر
۱۳۷	شرطی شدن نوع S و نوع R
۱۳۸	اصول شرطی شدن کنشگر
۱۳۹	تقویت کننده
۱۴۱	تنبیه
۱۴۱	خاموشی و بارگشت خود به خودی
۱۴۲	برنامه ی تقویت
۱۴۳	تغییر رفتار
۱۴۴	شکل دهی رفتار
۱۴۵	رفتار خرافی
۱۴۵	اصلاح رفتار
۱۴۵	اسکینر و آموزش و پرورش
۱۴۷	یادگیری برنامه ای و ماشین آموزشی
۱۴۷	نقدهایی بر رفتار گرایی
۱۴۹	خلاصه فصل

۱۵۱	نظریه های شناختی در یادگیری
۱۵۳	نظریه یادگیری گشتالت
۱۵۴	ورتایمر و پدیده فای
۱۵۵	کهلر و مفهوم بینش
۱۵۷	قوانین سازمان ادراکی
۱۶۲	کافکا و نظریه اثر حافظه
۱۶۲	لوین و نظریه میدانی
۱۶۶	نظریه شناختی - اجتماعی آلبرت بندورا

۱۶۸	یادگیری مشاهده‌ای
۱۷۱	فرایندهای یادگیری مشاهده‌ای
۱۷۳	خودنظم دهی
۱۷۵	آموزش خودنظم دهی به کمک برنامه تغییر شناختی - رفتاری
۱۷۷	خودکارآمدی و یادگیری
۱۷۸	منابع خودکارآمدی
۱۸۱	کاربردهای آموزشی یادگیری مشاهده‌ای
۱۸۴	خلاصه فصل

۱۸۵	نظریه‌های شناختی در یادگیری
۱۸۸	نظریه سه مرحله‌ای خبرپردازی
۱۸۸	ثبت حسی و فرایندهای کنترل‌کننده آن
۱۹۱	ادراک
۱۹۲	حافظه کوتاه مدت یا حافظه فعال و فرایندهای کنترل‌کننده آن
۱۹۷	حافظه دراز مدت
۱۹۸	اقسام حافظه درازمدت
۲۰۰	گنجایش و طول مدت نگهداری اطلاعات در حافظه درازمدت
۲۰۱	نظریه‌های تازه تر خبرپردازی
۲۰۱	نظریه سطوح پردازش
۲۰۲	نظریه رمز دوگانه
۲۰۲	نظریه پردازش توزیع موازی
۲۰۳	نظریه پیوندگرایی
۲۰۳	فراموشی
۲۰۶	علت حذف اطلاعات از ثبت حسی
۲۰۶	علت فراموشی اطلاعات از حافظه کوتاه مدت
۲۰۶	علت فراموشی اطلاعات از حافظه دراز مدت
۲۰۷	نکاتی در مورد بهبود بخشیدن حافظه و جلوگیری از فراموشی

۲۱۰..... خلاصه فصل

۲۱۳..... نظریه‌های یادگیری سازنده‌گرایی

۲۱۸..... نظریه‌های سازنده‌گرایی

۲۱۸..... سازنده‌گرایی روان‌شناختی یا درون زاد

۲۱۹..... سازنده‌گرایی برون زاد

۲۲۰..... سازنده‌گرایی اجتماعی یا دیالکتیکی

۲۲۲..... سازه‌گرایی رادیکال

۲۲۳..... شناخت موقعیت، مقابل شناخت کلی

۲۲۴..... کاربردهای آموزش طریقه‌های سازنده‌گرایی

۲۲۸..... خلاصه فصل

۲۳۱..... تفاوت‌های فردی در یادگیری (سبک‌های یادگیری، راهبردهای یادگیری)

۲۳۳..... سبک‌های یادگیری

۲۳۴..... انواع سبک‌های یادگیری

۲۳۴..... سبک‌های یادگیری شناختی

۲۳۵..... سبک‌های وابسته به زمینه و وابسته به زمینه

۲۳۸..... سبک‌های تکانشی و تأملی

۲۳۹..... سبک‌های همگرا، واگرا، جذب‌کننده و انطباق‌یابنده

۲۴۱..... سبک‌های عمقی و سطحی

۲۴۱..... سبک‌های یادگیری دیداری، شنیداری و جنبشی

۲۴۴..... سبک‌های محیطی، هیجانی، جامعه‌شناختی، فیزیولوژیکی و روان‌شناختی

۲۴۷..... چگونگی برخورد معلم با یادگیرندگان دارای سبک‌های مختلف

۲۴۷..... راهبردهای یادگیری و مطالعه (شناخت و فراشناخت)

۲۴۸..... راهبردهای شناختی

۲۵۱..... راهبردهای فراشناختی

۲۵۳	آموزش راهبردهای یادگیری: شناختی و فراشناختی
۲۵۵	روش پس ختام
۲۵۷	روش مطالعه مشارکتی
۲۵۷	روش آموزش هم شاگردی
۲۵۸	خلاصه فصل

۲۶۱	نظریه‌های هوش
۲۶۳	تعریف هوش
۲۶۴	نظریه‌های هوش
۲۶۴	اقدامات نخستین آلفرد بینه
۲۶۵	وکسلر و آزمون‌های هوشی
۲۶۶	هوش یگانه و هوش چند گانه
۲۶۷	الگوی ساخت هوشی گیلفورد
۲۶۹	راهبردهای جانشین در تبیین هوش
۲۷۰	نظریه هوش سه بخشی استرنبرگ
۲۷۱	نظریه هوش‌های چند گانه گاردنر
۲۷۵	توزیع بهنجار نمره‌های هوش
۲۷۵	هوشبهر و استثنایی بودن
۲۷۷	آخرین تعریف عقب ماندگی ذهنی بر اساس DSM - 5 (راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی)
۲۷۸	خلاصه فصل

۲۷۹	انگیزش در یادگیری
۲۸۱	تعریف انگیزش و انگیزه
۲۸۲	رویکردهای مختلف انگیزشی
۲۸۲	رویکرد رفتاری

۲۸۲	رویکرد شناختی
۲۸۵	انگیزش پیشرفت
۲۸۵	نظریه اسناد
۲۸۸	رویکرد انسان گرایی
۲۸۹	انسان گرایی: انگیزش به عنوان رشد و نمو
۲۹۰	انگیزش به صورت سلسله مراتبی از نیازها: کارهای مازلو
۲۹۱	نیازهای کمبود و نیازهای رشد
۲۹۴	رویکرد اجتماعی - فرهنگی
۲۹۴	انگیزش در کلاس درس: الگویی برای افزایش انگیزش
۲۹۴	وراثی معلم
۳۰۳	خلاصه فصل
۳۰۵	منابع
۳۰۹	واژه‌نامه انگلیسی - فارسی

روانشناسی تربیتی یک رشته علمی مشخص است که دارای نظریه‌ها، روش‌های پژوهش، مسائل و فنون خاص خویش است.

مطالعه علم روانشناسی تربیتی به اعمار کمک می‌کند تا ویژگی‌های دانش‌آموزان خود را بهتر بشناسند، ماهیت یادگیری و چگونگی تحلیل‌گیری آن را درک نمایند، روش‌ها و فنون مؤثر آموزش و کلاس‌داری را فرا بگیرند و راه‌های درک به رشد و یادگیری دانش‌آموزان خود را بیابند. این کتاب درسی با هدف ارائه دو واحد درس روانشناسی تربیتی و برای استفاده در دوره‌های کارشناسی دانشگاه‌ها و دوره‌های تربیت دبیر نوشته شده است و در عین حال، مربیان و معلمان و مدیران و مشاوران مدارس و والدین و دیگر علاقمندان به روانشناسی و تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان و جوانان نیز می‌توانند از آن استفاده کنند. در این کتاب کوشش شده دانش روانشناسی تربیتی با استفاده از مهم‌ترین آثاری که در این زمینه به چاپ رسیده در سطحی منسجم‌تر و معنی‌دارتر و با زبانی ساده‌تر بیان گردد و با ذکر مثال‌های متعدد مفاهیم اساسی روانشناسی تربیتی و کاربردهای مختلف نظریه‌های موجود ارائه گردد.

به همین منظور برای اینکه خواننده محترم بداند در هر فصل با چه مطالبی روبرو خواهد شد، در ابتدای هر فصل، چند هدف رفتاری بیان شده است. همچنین، کاربرد مطالب مطرح شده تحت عنوان " نکات کاربردی " مشخص شده است تا خوانندگان گرامی ضمن مطالعه محتوای کتاب، دقت بیشتری بر روی کاربرد مطالب داشته باشند.

اینجانب در محدوده بضاعت و امکاناتی که داشته‌ام تلاش نموده‌ام تا این کتاب را با زبانی ساده و کاربردی در اختیار دانشجویان و معلمان و والدین قرار دهم اما، تردیدی نیست که، نارسایی‌ها و کمبودهایی نیز در این اثر وجود دارد که همه آنها ناشی از دانش اندک مؤلف است، بنابراین؛ از همکاران محترم دانشگاهی، دانشجویان عزیز و دیگر خوانندگان گرامی انتظار می‌رود که با تذکر معایب، کمبودها و نارسایی‌ها مؤلف را در رفع این نواقص یاری فرمایند. امیدوارم با استفاده از دیدگاه‌ها و رهنمودهای ارزشمند خوانندگان محترم، در ویرایش و اصلاح این اثر در چاپ‌های بعدی توفیق بیشتری به دست آید. به این منظور از شما خواننده ارجمند تقاضا دارم بازخوردهای خود را نسبت به محتوای این کتاب به آدرس الکترونیکی اینجانب ارسال نمایید.

لازم می‌دانم از همسر گرامی ام جناب آقای دکتر علیرضا عراقیه که در تمام مراحل تحصیلی و نگارش این کتاب مشورت و راهنمایی من بوده‌اند و پسران دلبندم آقا مهدی و آقا محمد که مراد این راه همراهی نمودند، سپاسگزارم. در پایان از مسئولان محترم انتشارات "کتاب آوا" و خصوصاً جناب آقای مهندس کاظمی مدیر انتشارات "کتاب آوا" که با پیگیری و پشتکار در حداقل زمان ممکن، امکان انتشار این اثر را فراهم آوردند تشکر می‌نمایم.

مرگن بزرگ آبادی فراهانی

Borzabadi.20@gmail.com

تابستان ۱۳۹۰